

Egyszer shomer, mindig shomer

Name: **Andras S**

Country of residence: **Hungary**

While many people can recall a precise moment that profoundly defined or shaped their Jewishness, there was no such moment in my life. From the moment of my birth, with my first breath of air, I was immersed in the Hungarian Jewish atmosphere that has shaped my way of thinking and my system of values to this day.

Míg sokak pontosan vissza tudnak emlékezni arra a pontra vagy meghatározó élményre amely alapjaiban határozta meg, vagy formálta a zsidóságukat, addig az én életemben nem volt ilyen pillanat. Úgy gondolom, hogy már a születésem percétől kezdve, az első levegővételemmel bekerültem abba a magyar zsidó/zsidó magyar légkörbe, amely tulajdonképpen mind a mai napig formálja a gondolkodásmódomat és az értékrendszeremet.

Ha őszinte vagyok, akkor nem állíthatom, hogy ezt az imént általam is használt megkülönböztetést – zsidó magyar vagy magyar zsidó – mindig teljesen érteném. Ennek ellenére – és akkor ez is lehet, hogy a zsidóságból fakadóan – természetesen van erről (is) véleményem. Ha választanom kellene, én egy magyar zsidó vagyok. Legalábbis ez szeretnék lenni.

Tulajdonképpen már öt teljes éve Angliában élek. Először a Manchesteri Egyetemen tanultam filozófiát és teológiát. Míg inkább az utóbbi területen érzem komfortosan magamat, addig az előbbi tudomány esetenként annyira megrémiszt, hogy nem is mindig említem meg, hogy tanultam filozófiát.

Miután búcsút intettem Manchesternek, Londonba költöztem és az ORZSÉn (Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem) folytattam (online) a tanulmányaimat. Itt elvégeztem a Zsidó Kultúratörténet szakot, amit nagyon élveztem. Mindkét egyetemi környezetet – mind az angliait, mind pedig a magyart – nagyon kedveltem és inspirálónak tartottam. Magunk között szólva egyik szak sem arról híres, hogy túl sokan járnának rá, de pont emiatt még több lehetőség van arra, hogy értékes beszélgetéseket folytassunk az oktatókkal.

Ahogy Manchesterben, úgy Londonban is aktív zsidó életet élek, a közösségben dolgozom. Egy zsidó iskolában vagyok felelős az informális oktatási programok szervezéséért és koordinálásáért. A jelenlegi munkahelyem előtt egy másik, igen ismert, ugyancsak londoni zsidó szervezetről tevékenykedtem, hasonló munkakörben. Úgy érzem, hogy az elmúlt két év során igen jól megértettem, hogy hogyan működik a londoni – és kicsit az angliai – zsidó élet és össze tudom hasonlítani a magyarországi tapasztalataimmal. Mindezekből kiindulva, s a történetem elejére visszautalva állíthatom, hogy magyar zsidónak lenni az egyik legkülönlegesebb érzés, számomra pedig talán a legfontosabb.

A családom aktív vallási és közösségi életet élt mind a háború előtt, mind a szocializmus alatt, mind pedig utána. Nagyon hálás vagyok azért, hogy a két testvéremmel együtt engem is hasonló szellemben neveltek fel. A tapasztalataim szerint nem sok olyan neológ család van, akik aktívan ápolták a hagyományainkat nagyobb megszakítások nélkül. Ez az állandó kapcsolat személyesen arra ösztönöz, hogy én is segítek abban, hogy ez a lánc ne szakadjon meg. Nagyon romantikus gondolatnak tartom – és ez az ami talán a legjobban hiányzik Londonban – azokon az utcákon sétálni és azokban a zsinagógai padokban ülni, ahol az elődeim is helyet foglaltak. Budapesten és az egész országban temérdek lehetőség van arra, hogy valaki aktív közösségi életet éljen. Nekem elsősorban a szarvasi tábor és a Hashomer Hacair ifjúsági szervezet mutatta meg, hogy milyen fantasztikus élmény együtt “zsidulni”. A szarvason töltött nyarak életem legszebb emlékei közé tartoznak. A Somerbe is tulajdonképpen Szarvas miatt kerültem. Ha jól emlékszem, a someres madrichok – akik egy része Szarvason is aktív volt – azzal csábították a gyerekeket, hogy a Somer tulajdonképpen olyan mint ez a tábor, csak minden pénteken lehet menni. Így kezdődött a még mai napig is tartó Someres aktivizmusom. Azért írom, hogy még mindig someres vagyok, mert van egy olyan mondás, hogy Paam somer tamid somer – Aki egyszer someres, az örökre someres. Azok az értékek, gondolatok, kapcsolatok és barátságok amelyeket a péntek esték, táborok és külföldi utazások során szereztem egy életre elkísérnek majd.

Ugyan a legtöbb londoni zsidó család már több generáció óta elvándorolt Európából, de miután kiderül, hogy magyar vagyok, természetesen továbbra is előszeretettel említik meg, hogy melyik környező országban született a nagymamájuk vagy a dédnagymamájuk. Ezek azok a pillanatok, amelyekben – es ezzel senkit sem szeretnék megbántani – még inkább úgy érzem, hogy a magyar zsidóságom egy cseppet – számomra – különlegesebb.

A hosszútávú jövőre nézve az a tervem, hogy egyszer majd újra otthon éljek. Szeretném felhasználni a külföldi tapasztalataimat és tovább építeni a közösségünket. Hiszen magyar zsidónak lenni csodálatos, és ha nem most akkor mikor?